

ESIPUHE

Tällä keskiaikaisella muistutuksella ”Muista kuolevasi” lienee tarkoitus ohjata ihmispoloa vaeltamaan elämänpolullaan nuhteettomasti vailla ylpeyttä, kohtelemaan kunnioituksella koko luomakuntaa ja ajattelemaan vakavuudella kuoleman jälkeistä tilaansa, kukin omien olettamuksiensa ja uskomustensa mukaisesti.

Menneistä ajoista meidän elämänpiirimme on huomattavasti muuttunut ja hallitsemme paljon laajempia kokonaisuuksia ja moninaisempia tehtäviä kuin esivanhempamme varsinkin mitä tulee materiaalisiin arvoihin. Meillä on tänä päivänä myös monissa asioissa oikeus itsenäisiin ratkaisuihin jopa aviosuhteessa eläessämme. Perheen isä ei ole enää samassa merkityksessä Pater Familias ja ainoa leiväntuoja. Joskus jopa vaimolla saattaa olla tämä tärkeä rooli. Onhan hänellä jo oikeus hallita omaa omaisuuttaan. Lisäksi, viime sotien jälkeinen sukupolvemme on niin sanottua perivää polvea. Jälleenrakentamisen ja nousukauden aikana on kyetty kartuttamaan omaisuutta jälkipolveakin ajatellen. Muutkin toimmemme ja harrastuksemme ovat laaja-alaisempia kuin monien vanhempiemme. Meillä saattaa olla myös halua antaa ohjeita ja esittää toivomuksia, miten poislähtömme jälkeen olisi meneteltävä. Näistä ja monista muistakin syistä on hyödyllistä palauttaa joskus mieleen tuo esipuheen otsikko ja ulottaa se myös arkisten käytännön asioiden ja juridisten kysymysten alueelle. Tällä tavoin helpotamme suunnattomasti jälkeenjäävien toimenpiteitä siinäkin tapauksessa, että ainoa omaisemme on viranomainen.

Lähtömme täältä voi tapahtua odottamatta äkillisen sairauden, tapaturman, väkivaltaisen tai muun onnettomuuden kautta. Saatamme myös käydä kykenemättömiksi hallitsemaan asioitamme ja talouttamme, jolloin myös oikeustoimikelpoisuutemme tulee harkittavaksi. Se johtaa meidät holhoojan tai edunvalvojan huomaan. Silloin ei sitten enää mielipidettämme kysytäkään. On siis aivan aiheellista huolehtia hieman etukäteen asioistamme eikä jättää lähiomaisiamme tai pesänhoitajaa tietämättömyyden verhon taakse varsinkaan taloudellisissa kysymyksissä. Me voimme myös esittää toivomuksia, miten haluaisimme viimeisen matkamme, hautajaiset, järjestettäväksi. Haluamme varmaankin niiden jollakin tavoin heijastavan henkilökuvaamme ja elämänkulkuamme muun muassa sanan ja sävelten välityksellä. Kaikki eivät mielellään keskustele kanssamme näistä vakavista asioista. Halutessamme puhua niistä lapsillemme he mieluummin lohduttavat meitä, ettei sellaiseen ole vielä aihetta tai kuuntelevat vain osittain. Joissakin perheissä kuolemasta on keskusteltu. Hyvä niin, mutta monen kohdalla ne eivät ole vielä hyvässä järjestyksessä.

Sitä paitsi me elämme nykyään hyvin erilaistuneessa maailmassa ja paikallisestikin jo perinteisten kulttuuri- ja elämäntapojen muuttuessa. Avioliittommeakaan eivät ole enää aina pysyviä, sellaisia elämän pituisia ”kunnes kuolema meidät erottaa”. Erilaisia tilanteita ovat mm.

- olen yhä avioliitossa, olen leski tai voin jäädä leskeksi ensin. Avioehtosopimusta ei ole tehty, ei myöskään testamenttia
- elän avioliitossa. Ei testamenttia.
- toinen puolisoista on hoitanut täysin itsenäisesti omat ja yhteiset asiat enkä ole seurannut niitä lähemmin tai lainkaan.
- meillä on yhteinen lapsi/lapsia tai erikseen lapsi/lapsia
- nämä ovat saattaneet periä esim. edesmenneiltä isovanhemmiltaan.
- olen lapseton eikä ylenevässä polvessa elossa vanhempia, minulla ei ole sisaria ja/tai veljiä.
- lähiomaiset elävät ulkomailla
- aviopuolisoni tai lapseni ei ole Suomen kansalainen.

- suhteet lähiomaisiin eivät ole olleet kiinteitä tai voin olettaa, että he eivät tule olemaan yksimielisiä järjestettäväksi tulevista asioista tai jaettavasta omaisuudesta.
- mahdollisesti joku testamentissa mainituista henkilöistä/henkilö kuolee ennen minua, jolloin testamentti olisi siltä osin muutettava.
- velkani ylittävät realisoitavat varat.

Tämä ohjeisto on laadittu edellä tarkoitettujen perustelujen vuoksi. Voit täydentää sivut haluamaltasi osin, vaikka vähitellen, ja muuttaa ohjeita ja tietoja mielesi mukaan tai niiden muuttuessa ajan kuluessa.

Käytä mieluummin lyijykynää. Voit myös tallentaa vastaavat tiedot kotitietokoneellesi, mutta on tarpeen säilyttää myös paperikopio. Testamentista puheen ollen, legendaarinen RITVA SANTAVUORI sanoi kerran, että testamentti on paras tehdä, kun vielä kykenee seisomaan, istumaan ja itse kirjoittamaan.

Paula Brandt